

ПЕРЕМЕНКА

№ 11

ФЕВРАЛЬ, 2023

ШКОЛЬНЫЕ СОБЫТИЯ

*****

Торжественное вручение знамени отряду им. А.Никонова.....	2
Наше творчество.....	3-5

Школьная газета основана
в феврале 2022 года

Основатели:

Ермошкина Раиса Николаевна
Сютова Кристина Васильевна

ПЕРЕМЕНКА

18 февраля состоялось торжественное вручение знамени отряду юных друзей спецназа имени Александра Никонова. Торжественная церемония прошла на Слете воспитанников отрядов, клубов и объединений. Наставники пожелали школьникам успехов в учебе, быть всегда верными клятве, с гордостью носить форму юного спецназовца и своими делами, поступками служить нашему Отечеству.

ПЕРЕМЕНКА

ПУЛТАРУЛАХАМАР

Кётнэ парне

Ўзгөчә һул уявә – һулталәкри чи чаплә та чи асамлә уяв. Әна пур һын та чәтәмсәррән кәтет. Сақ каһ Раһһей һәр-һывән төрлө кәтесәнче пурәнанакан, төрлө чәлхепе калаһакан халәх тәван-пәтенпе, хурәнтаһпа, тус-тантәһпа е һәмьепе пәр кәрекене пуһтарәнатә. Таһлатә-юрлатә, савәнәтә – пәр-пәринпе хутһәнәтә.

Эпә ку уява пите юрататәп. Әна һәмьепе сәтел хуһшинче кәтсе илтәмәр. Апельсин-мандаринпа, тутлә салатпа, кукаль-икерчәпе, анне пәһернә тортпа, тутлә шерпетпе – тутлә апат-һимәһпе - сайлантәмәр.

Кәһалхи Һәнә һул яланләхах ман аһәмра юлә. Хәл Мучипе Юр Пике әмәтәме пурнәһларәһ – теттесемпе илемлетнә чәрәһ айне таһһантанпах кәтнә парне, укулеле (пәһәк гитара), һитерсе пачәһ. Манән кәмәл тулчә.

Вәрентекенсене пурне те уяв ячәпе чун-чәререн саламлатәп, шуқ ачисене шуқлта тәрәһса вәренме, спортпа туслә пулма сәнетәп.

Мионов Матвей, 6-мәһ класра вәренекен

Ачаләх - хаваслә вәхәт

Сисмесәрех хәл кунәсем һитрәһ. Тавраләх шап-шура юрпа витәнчә. Һәнә һул тапәртатса тәракан тур ләһисем һине уғанса аһа һиһәм пек вирхәнсе һитсе кәчә. Һанталәк сивәтсе пәрахрә.

Хәл Мучи питрен-куһран хыпаһлатә, сәмсаран чәпәтет, никама та хәрхенсе тәмаһтә. Хәл сивви те пире, аһа-пәчана, киле хәваласа кәртәймәст.

Юлтаһсемпе тәвайқкинчен һунаһкапа, йәлтәрпе һил-тәман пек ыткәнатпәр, пәлтәр-пәлтәр йәванса каятпәр, тәрса юртан шаққанатпәр та маләлла чупатпәр, төрлө юрә-кәвә әнәрлетпәр – ачаләхән ыра, телейлә самәнчәпе савәнәтпәр. Хаваслә вәхәта мухтатпәр.

Ефимова Валентина, 6-мәһ класра вәренекен

Шанчәклә юлтаһ пуласса шанатәп

Манән йытә һури пур. Вәл овчарка йәхәнчен. Марс ятлә. Вәл хурарах һәмлә, тәксәм хәмәр куһлә.

Эпә әна лайәх пәхатәп: тутлә һитеретәп, һуса яратәп, һәмне типәтсе туратәп.

Лавқкана кәйсан Марса вәл кәмәллакан апат-һимәһе илсе пама тәрәһатәп, теттесем парнелетәп.

Марс - әслә йыт һури. Эпә әна төрлө команда пурнәһлама вәренетәп. «Лар», вьрт», «тыт», «хәвала», «сәсуна пар» тенисене әнланакан пулчә. Пәр-пәр япәлана аяқка персе ярсан та шәләпе һыртса һийәнчех илсе килсе параятә. Команда панә чуқ куһран чәр-чәр пәхәтә, һавәнпа та вәсене төрәһ пурнәһлатә.

Үссе һитсен Марс ыра кәмәллә, маттур йытә – шанчәклә юлтаһ – пуласса шанса тәрәһ килет.

Куликова Дарья, 6- мәһ класра вәренекен

ПЕРЕМЕНКА

ПУЛТАРУЛАХАМӐР

Паттӑр ентешӑмӑр ятне илтӑмӑр

Мана Аня Тимофеева тесе чӑнеҫӑ. Эпӑ 6-мӑш класра вӑренетӑп. Кӑҫалхи раштав уйӑхӑнче эфир те ҫамрӑк патриотсен йышне тӑтӑмӑр. Пирӑн отряд А.В. Никонов ячӑпе хисепленсе тӑрать.

А.В. Никонов – ҫар ҫынни, Раҫҫей Федерацийӑн «Барс» ятпа ҫӑрекен 26-мӑш ятарлӑ отряд разведчикӑ, Украинӑра пулса иртекен спецоперацие хутшӑнса пуҫне хунӑ. Ҫапӑсура хӑюлӑх кӑтартнӑшӑн Крап беретне тата Паттӑрлӑх орденне тивӑҫ пулнӑ.

Кам-ха вӑл патриот? Ман шухӑшпа, патриот вӑл – Тӑван ҫӑр-шывӑмӑра чунтан-чӑререн парӑнса юратакан, уншӑн яланах кар! тӑма пултаракан ҫын. Эфир те, улттӑмӑш класра вӑренекен 19 ача, атте-анне, вӑрентекенсем, хӑнасем умӑнче присяга патӑмӑр, таса чунлӑ, шанчӑклӑ юлташ пулма, школ чысне ҫӑллӑ шайра тытса пыма, аслӑ Раҫҫейшӑн, тӑван Чӑваш Еншӑн тӑр кӑмӑлпа ӗҫлесе пурӑнма, тӑван ҫӑр-шыв ирӑклӑхӑшӑн ҫапӑҫса вилнӑ паттӑрсен ячӑсене яланах асра тытма, Раҫҫейӑн тивӑҫлӑ гражданӑсем пулма тупа турӑмӑр, хамӑр пултарулахапа паллаштартамӑр.

Мӑн-ши вӑл Тӑван ҫӑр-шыв? Тӑван ҫӑр-шыв вӑл – тӑван атте-анне, тӑван кил, тӑван школ, тӑван ял, тӑван чӑлхе, тӑван халӑх...

Эпӑ, Аня Тимофеева, 6-мӑш класӑн командирӑ, тантӑшӑмсене чӑнсе ҫапла калатӑп: Тӑван ҫӑр-шывӑмӑрӑн тивӑҫлӑ гражданӑсем пулма школ саккинченех пуҫлар, спортпа туслӑ пулар, вӑренӑре лайӑх паллӑсемпе ӗлкӑрсе пырар, атте-аннене пулӑшар, ваттисене хисеплер! Ҫапӑсура хӑюлӑх кӑтартса Крап беретне тата Паттӑрлӑх орденне тивӑҫ пулнӑ ентешӑмӑрӑн - А.В. Никоновӑн - хисеплӑ ятне ҫӑллӑ шайра тытар!

Тимофеева Анна, 6-мӑш класра вӑренекен

ПЕРЕМЕНКА

ПУЛТАРУЛАХАМАР

Ҷәнә сул уявә – асабра

Раштав уйахән 29-мәшәнче шкулта Ҷәнә сул уявә иртрә. Кам кәна пустарәнмарә пулә капәр симәс елка тавра: виҫә пуҫла ҫәленә те, юр пикисем те, патша майрисем те, Ниндзя та, кашкарә те, тилли те, упи те, кушакә те... Тата мән чухлә кролик - мулкач!!! Ҷак кун эфир, ача-пәча, юмах тәнчине кайса куртәмәр. Хәл Мучипе Юр пикепе пәрлех тата хәнара Виләмсәр Кощей, Тухатмәш карчәк, Юр кәлетке, Шыв патши пулчәс.

Эпә Виләмсәр Кощей сәнарне вылярәм, пирән класри Аркадий Большаков – Шыв патши, Надежда Иванова – Юр кәлетке, Дарья Куликова – Тухатмәш карчәк роләсенче пулчәс. Эфир тантәшсемпе питә хытә тәрәшрәмәр - ачасене тәрлә вайя выляттартәмәр Кәҫәнрех класра вәрәненсем пирән ҫине тә-ә-ләнсе пәхрәс. Хәшәсем түрех паласа та илеймерәс пулас.

Уяв питә хавасла иртрә. Илемлә чәрәш тавра алла-алән тытәнса пурте ПЁРЛЕ юрларәмәр, ташларәмәр, сәвә каларәмәр. Хәл Мучипе Юр пике кучченәсепе хәналарәс.

Давыдова Наталья, 6- мәш класра вәрәнен

Кустәрмаллә «урхамах»

Манән хәвәрт каякан велосипед пур. «STELS» ятлә. Ана наклейкәсемпе илемлетнә. Велосипедән 21 передача, дисклә тормоз, ароматизатор пур. Мана ана аттепе анне Ҷуралнә кун ячәпе парнелерәс.

Велосипед – шанчәклә тус. Ҷак велосипедпа пысәк хәвәртләхпа ҫүреме пулать. Агте-анне лавккана кайса килме хушсан ҫил пек вәҫтерсе кайса килетәп.

Е вәрмана кәмпа-ҫырлана кайса килмелле-и, е кәрәплепе аякри уя утә пустарма каймалла-и, е шәрәхра юнашар ялти пәвере чәмпәлтатмалла -и – ҫуран ҫүресе вәхәта сая ямастәп. Шик! шәхәратәп кәна – ик кустәрмаллә урхамахәм ман умра тәра парать: утлан та яра пар.

Пушә вәхәтра ачасемпе әмәртмалла ярәнәтпәр. Ҷул ҫинчи хәрушсәрләх пирки те манса каймастпәр, правиләсене яланах асра тытатпәр.

Федоров Кирилл, 6- мәш класра вәрәнен

Шухәша яракан хайлав

Эпә ҫиччәмәш класра вәрәнетәп. Чәваш ҫыравҫисен хайлавәсене вулама юрататәп. Нумаях пулмасть Г. Лучән «Чун туйәмә» ятлә калавәпе паллашрәм. Мәнпе тыткәнларә-ха вәл мана?

Хайлавра шәпах пирән ҫулхи шкул ачисем пирки каласа кәтартнә. Светлана сәнарә урлә ҫула ҫитмен хәр-упраҫән асамлә, ачаш та черчен, чуна ыраттарақан туйәмә – пәрремәш юрату – пирки ҫырна. Нинәпа Валя сәнарәсем урлә вара автор пире ҫәр ҫинче кәвәс чунлә, киревсәр шухәш-туйәмлә ҫынсем те пулма пултарасса асәрхаттарса хәварнә.

Ҷак икә хәр Светланән дневникне ыйтмасәрах илсе вуланә, Светланәпа Слава пирки япәх сәмах сарнә. Светланән чун туйәмне вәрланә, чирлеттерсе янә.

Г. Луч ҫамрәксен шалти туйәмне психолог евәр, тарәннән тәпченә. «Ҷыннән таса та ачаш чун туйәмне – юратәва – сәмсәррән таптаса вараламалла мар», - тесшән пулнә чәваш ҫыравҫи.

Елена Смирнова, 7- мәш класра вәрәнен

ПЕРЕМЕНКА

ПУЛТАРУЛАХАМАР

Анне пит-кусёнце яланах йӓл кулӓ вылятӓр!

«Кам пире ачашшӓн лӓпкать пӓчӓкрен. Чипер ҫын тӓвасшӓн ҫунать чӓререн?» Кам-ха вӓл, ачасем? Паллах, аннемӓр.

Анне пире пурнӓҫпа савӓнса пурӓнма, таса та ыра чунлӓ, чӓтӓмлӓ пулма вӓрентет. Эпир тунӓ ҫитӓнӓсемшӓн савӓнать, пирӓншӓн чун-чӓререн пӓшӓрханать. Ачи-пӓчи чирлесен миҫе каҫ ҫывӓрмасть-ши тата?

Эпӓ аннеме юрататӓп. Вӓл маншӓн юлташ та, вӓрентекен те. Пурнӓҫри савӓнӓҫ, хӓвел пайӓрки. Такӓнса уксен урана ыраттаратӓп-и – анне патне ачашланма чупатӓп. Анне, сурана пӓр-иккӓ вӓрсе илет те, вӓл пулманпа пӓрех – иртсе те кайнӓ. Тӓрӓслев ӓҫӓпе «5» паллӓ илетӓп-и – савӓнӓҫа аннепе пайлатпӓр. Аннен ҫемҫе те ачаш алли пуҫа сӓртӓсенех пӓтӓм хуйхӓ-суйхӓ иртсе каять, тӓнчере лайӓххи кӓна тӓрса юлать.

Эпир, йӓмӓкпа иксӓмӓр, пур ӓҫре те аннеме пулӓшма тӓрӓшатпӓр: чашӓк-тирӓк ҫаватпӓр, урай сӓретпӓр, апат-ҫимӓҫ пӓҫеретпӓр.

Анне пит-кусёнце яланах кулӓ вылятӓр!

Родионова Дарья, 7- мӓш класра вӓренекен

Туслӓх пытӓр ӓмӓре

«Юлташу хӓвӓнтан лайӓхрах пултӓр», - тенӓ чӓваш сӓм авалтан. Чӓн сӓмахӓн суйи ҫук.

Манӓн тусӓм юнашар ялта, Кӓмаш ялӓнче, пурӓнать. ӓна Аркадий ыесе чӓнеҫӓҫӓ. Аркадий вӓтам пӓллӓ, кӓрнеклӓ хул-ҫурӓмлӓ арҫын ача. Куҫӓ тӓксӓм хӓмӓр, ҫын ҫине ӓшшӓн кулса пӓхать. ҫӓҫӓ тӓксӓм ҫыра, кӓшт явӓнарах парать. Сасси, йӓс шӓнкӓрав пек, юрланӓ чух уҫӓ та илемлӓ. ӓна катаранах уйӓрса илме пулать.

Эпир Аркадийпе мӓн пӓчӓкрен туслӓ. Пӓр парта хушшинче ларатпӓр. Хӓмӓра кӓсӓклантаракан ыйтусене яланах пӓрле сӓтсе яватпӓр: задача шутлатпӓр, сочинении ҫыратпӓр, проектсем хӓтӓрлетпӓр. Киле ҫитсен те пӓр-пӓрин патне «Контактра» социаллӓ сетьре хӓрӓллӓ салам яратпӓр, хутшӓнатпӓр.

Аркадий лӓпкӓ ача. Мӓн ыйтнине тӓплӓн ӓнлантарса парать. Ӕҫчен, ӓҫе шухӓшласа, тирпейлӓ тӓвать. Мӓннисем мӓн ыйтнине ҫийӓнчех пурнӓҫлать.

Мана тӓлӓнмеллипех тӓлӓнтерет. Тутлӓ пӓҫерет, никам пулӓшмасӓрах ашшӓ-амӓшне, йӓмӓкне пылак апат-ҫимӓҫпе сӓйлать: тортпа, пироженӓйпа, пан улми куклипе... Хуть те мӓнле ӓҫе те ал ларать. Технологи урокӓсенче Аркадий ӓсталанӓ япаласем яланах тӓслӓх вырӓнӓнче.

Юлташӓм ыра кӓмӓллӓ, маттур. Мана яланах канаш парса пулӓшать, «тӓваллах» туртать. Эпӓ ӓна хисеплетӓп. Пирӓн туслӓх ӓмӓре тӓсӓласса шанатӓп.

Иванов Игорь, 6- мӓш класра вӓренекен